

свобод от 4 ноября 1950 года.

Вывод. Чтобы предотвратить дискриминацию национальных меньшинств и нарушение их права на свободный доступ к правосудию, гарантированного ст. 20 Конституции РМ, следует принять закон РМ «О функционировании языков», т.к. закон РМ «О функционировании языков на территории Республики Молдова» от Молдавской ССР» № 3465-XI от 01.09.1989 года постановлением Конституционного суда РМ № 17 от 04.06.2018 года был признан устаревшим. В законе «О функционировании языков на территории Республики Молдова» должно быть указано, что русский язык является языком межнационального общения и не считается иностранным языком, о котором идёт речь в пункте а) части (1) ст. 167 ГПК РМ.

Библиография

1. Трудовой кодекс Республики Молдова № 154-XV от 28.03.2003. Официальный монитор РМ № 159-162 от 29.07.2003.

2. Закон Республики Молдова об оплате труда № 8477-XV от 16.02.2002 года, Официальный монитор РМ № 50-52 от 11.04.2002.

3. Положения об оплате труда работников публичных медико-санитарных учреждений, включенных в систему обязательного медицинского страхования, утвержденная Постановлением Правительства РМ № 837 от 06.07.2016 года. Официальный монитор РМ № 204-205 от 12.07.2016.

4. Гражданский процессуальный кодекс Республики Молдова № 225-XV от 30.05.2003 года. Официальный монитор РМ № 285-294 от 03.08.2018.

STUDIUL COMPARATIV A PROSTATITEI ŞI AFECȚIUNILOR RINOSINUSOGENE LA PERSOANELE DIN MEDIUL RURAL AL REPUBLICII MOLDOVA

Marcel Balagura, medic chirurg-urolog

Daniela Balagura, medic ORL, doctorand

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

COMPARATIVE STUDY OF PROSTATITIS AND RINOSINUSOGENIC AFFECTIONS IN THE RURAL AREAS' PEOPLE IN MOLDOVA

The study comprised 1856 people male 1009 men in rural areas were ex-

amined by a urologist and ent 847. The purpose of the study was to establish the level of morbidity of the population in the villages of Moldova by: diseases prostatitis and rinosinusogennye infection established that morbidity for patients with prostatitis, the incidence of diseases constituie 76.34% and for patients with diseases constitute 18.0% rinosinusogennye infection. So patients suffering from prostatitis, the urologist should be consulted. Rinosinusogennye infection presents a factor for chronic prostatitis. It can be confirmed that upper respiratory tract infections are directly related urological diseases, including prostate.

Introducere. La etapa actuală patologiile aparatului urogenital ocupă locul doi, după infecțiile acute ale căilor respiratorii superioare. Prostatita este o afecțiune nespecifică a aparatului urogenital la bărbați și se prezintă ca una din cele mai frecvent întâlnite maladii ale organelor urogenitale la bărbați. Aceste maladii sunt într-o legătură de corelație cu afecțiunile acute și cronice ale nasului și ale sinusurilor paranazale sunt cele mai răspândite dintre patologiile otorinolaringologice. Incidența înaltă a acestor afecțiuni impune eforturi susținute pentru spitalizarea și îngrijirea acestor categorii de patologii cu risc, extrem de vulnerabil biologic, economic și social din partea statului în populația din mediul rural a Republicii Moldova.

Afecțiunile acute și cronice ale nasului și ale sinusurilor paranazale sunt cele mai răspândite dintre afecțiunile otorinolaringologice. În același timp ele au repercusiuni nefaste asupra etiologiei, patogeniei și a evoluției clinice a altor patologii din diferite organe și sisteme ale organismului în general și ale prostatitei în special. Aceste patologii din domeniul „Urologic” și „Otorinolaringologic” necesită a fi diagnosticate cât mai devreme posibil și cât mai corect la medicul de familie.

Afecțiunile prostatitei și rinosinusogene la persoanele cu reședință din mediul rural a Republicii Moldova au o etiologie multifactorială și rezultă din interacțiunile complexe dintre indivizi și mediu, din caracteristicile individuale ale persoanei (sexul, etnia, predispoziția genetică), din influența determinanților sociali, economici și de mediu ai sănătății, cât și din insuficiența factorilor de protecție a sănătății. Aceste patologii sunt legate de factori de risc care stau la baza determinanților acestor boli și care oferă oportunități pentru intervenție.

Factorii de risc asociați pentru aceste afecțiuni pot fi divizați în 3 categorii: 1) determinanți biologici; 2) determinanți ai stilului de viață; 3) de-

terminanți generali: Modificabili, Nemodificabili;

Toate acestea au argumentat, actualitatea, originalitatea și necesitatea efectuării unui studiu complex de evaluare a incidenței afecțiunilor prostatitei și rinosinusogene la persoanele cu reședință din mediul rural al Republicii Moldova și prin care putem să confirmăm că problema abordată în cercetare este suficient studiată.

Evidențierea factorilor de risc ai afecțiunilor prostatitei și rinosinusogene, monitorizarea și evaluarea impactului acestora asupra stării de sănătate a populației din mediul rural și implementarea măsurilor adecvate de control vor contribui la îmbunătățirea sănătății populației și la reducerea costurilor pentru tratament, îngrijiri medicale și asistența socială.

Scopul studiului. Studiarea morbidității afecțiunilor prostatitei și afecțiunilor rinosinusogene la populația din mediul rural din Republica Moldova.

Obiectivele cercetării vizează: 1. Studiarea nivelului și structurii morbidității prin afecțiuni ale prostatei și rinosinusogene la populația din mediul rural. 2. Evidențierea celor mai specifice semne clinice ale patologiilor de prostatita și rinosinusogene. 3. Elaborarea unui algoritm de diagnostic corect și eficient al afecțiunilor de prostatita și rinosinusogene la populația din mediul rural.

Materiale și metode. Studiul descris în lucrarea de față, după caracterul său este de tip observațional-descriptiv, iar conform genului investigației – parțială (cercetarea unei părți din „universul statistic”). Problema abordată în acest articol constă în analiza comparativă a situației privind morbiditatea prin afecțiuni de prostatită și rinosinusogene înregistrate la populația din mediul rural din Republica Moldova, identificarea și estimarea impactului factorilor de risc specifici pentru aceste patologii, precum și elaborarea unor metode și strategii de prevenire și profilaxie a acestora în contextul îngrijirii primare și secundare. Studiul integral a cuprins 1856 de persoane de gen masculin ce s-au repartizat în 2 loturi: Lotul -1 a inclus 1009 bărbați examinați de urolog și lotul - 2 a inclus 847 persoane examinați de otorinolaringolog a populației din mediul rural din diferite sone a Republicii Moldova. Acest studiu a avut ca scop a confirma că între infecțiile aparatului respirator superior există o corelație directă cu afecțiunile urologice, inclusiv ale prostatei.

Metodele studiului: istorică – studiarea, compararea și analiza materialelor publicate la tema abordată în studiu; statistică – determina și aprecierea obiectivă a stării de sănătate; matematică – calcule matematice în

baza diferitor formule specifice utilizate; sociologică –utilizarea anchetei și interviului; comparativă – s-au efectuat comparații la nivel de categorii.

Material si metode. Problema abordată în acest articol constă în analiza comparativă a situației privind morbiditatea prin afecțiuni de prostatită și rinosinusogene înregistrate la populația din mediul rural din Republica Moldova, identificarea și estimarea impactului factorilor de risc specifici pentru aceste patologii, precum și elaborarea unor metode și strategii de prevenire și profilaxie a acestora în contextul îngrijirii primare și secundare. Studiul integral a cuprins 1856 de persoane de gen masculin ce s-au repartizat în 2 loturi: Lotul -1 a inclus 1009 bărbați examinați de urolog și lotul -2 a inclus 847 persoane examinați de otorinolaringolog a populației din mediul rural din diferite sone a Republicii Moldova. Acest studiu a avut ca scop a confirma că între infecțiile aparatului respirator superior există o corelație directă cu afecțiunile urologice, inclusiv ale prostatei. Studiul în cauză a cuprins toate zonele geografice ale Moldovei: centrul, sudul și nordul Republicii Moldova. Rezultatele studiului au fost acumulate într-o anchetă specială în care au fost introduse toate datele examinărilor și rezultatele lor. Pentru stabilirea diagnosticului corect de prostatită și rinosopatie s-a studiat profund anamneza personală și cea eredocolaterală, de asemenea au fost efectuate examenul general și cel specific.

Rezultate și discuții. In continuare vom prezenta rezultatele studiului efectuat complex a acestor probleme de sănătate a populației din cele trei zone a Republicii Moldova.

Din numărul total de 1856 de persoane examinate 847 sau 45,6% au fost examinate de medicul otorinolaringolog , iar 1009 sau 54,4% au fost examinate de medicul urolog. Majoritatea absolută a persoanelor examinate aveau vârsta cuprinsă în intervalul de vârstă 21 și 80 de ani. La această vârstă au fost 818 de persoane sau 96,6% - examinați de urolog și 972 de persoane sau 96,3% - examinate de otorinolaringolog. Aceste date ne permit să afirmăm că studiul în cauză este unul obiectiv și comparativ. Mai puțin de 4% din persoanele examinate aveau altă vârstă.

Medicul otorinolaringolog a diagnosticat 10 forme nosologice aparținând rinosinusitei la 71 de bolnavi, ce constituie 76,34%. Numai la 22 de pacienți cu prostatită 23,66% n-au fost depistate maladii ale nasului si sinusurilor paranazale. Aceste date ne determină să tragem următoarea concluzie: Bolnavii care suferă de prostatită trebuie să fie consultați de uro-

log. Ultimul

Tabelul 1. Repartizarea persoanelor examinate în studiu în raport cu grupele de vârstă

Nr. /o	Grupele de vârstă	urolog			otorinolaringolog		
		abs	0/000	%	abs	0/000	%
1	0-20	5	0,213	0,59	31	1,3	3,1
2	21-40	177	14,84	20,90	348	29,18	34,5
3	41-60	504	51,33	59,51	411	4,18	40,7
4	61-80	137	40,00	16,18	213	62,20	21,1
5	Peste 80 ani	24	6,47	2,82	6	1,62	0,6
6	Total	847	4,04	100,0	1009	4,82	100,0

trebuie să participe la tratamentul acestor bolnavi. Una din sarcinile studiului a fost de a stabili nivelul de morbiditate a populației rurale prin afecțiuni ale nasului și ale sinusurilor paranasale. În aceste cazuri se impune cu necesitate o analiză a morbidității populației rurale prin afecțiuni ale nasului și ale sinusurilor paranasale în vederea determinării incidenței afecțiunilor rinosinusale la pacienții cu prostatită. Datele prezentate confirmă un fapt - cunoscut de majoritatea specialiștilor: afecțiunile otorinolaringologice în general și cele ale rinosinusologiei în special sunt unele dintre cele mai răspândite în patologia umană.

Un al doilea aspect important al studiului constă, că - aceste patologii sunt de câteva ori mai des întâlnite în rândul bolnavilor cu prostatită din mediul rural.

Un al treilea aspect scos în evidență a studiului - este confirmat de către medici de familie și mai ales de medicii urologi, că bolnavii cu prostatită trebuie să fie examinați în mod obligatoriu de urolog, iar rezultatele trebuie să fie folosite în activitatea practică de medicii O.R.L-iști, cât și de medicii urologi, pentru a depista la timp aceste patologii. Rezultatele studiului confirm, că semne clinice speciale la pacienții cu prostatită și rinosinusite sunt multiple. Iar incidența lor este diferită. Cele mai frecvent înregistrate simptome la pacienții incluși în studiu au fost, prostata mărită în volum de 96,7%, hiperemie, edem și eliminări în fosele nazale - 97,8%.

Concluzii generale. 1. Incidența patologiei la persoanele diagnosticate cu prostatită în Republica Moldova constituie 76,34%. 2. Patologiile rinosinologice sunt mai frecvent înregistrate la persoanele din mediul rural al Republicii Moldova. 3. Incidența afecțiunilor acute și cronice cu caracter rinosi-

nusologic este de 18,0% în rândul populației. 4. Persoanele din mediul rural trebuie să fie obligator examinate de către medicul urolog și medicul otorinolaringolog. 5. Bolnavii care suferă de prostatită au nevoie de consultația medicului urolog care trebuie să participe la tratamentul acestor pacienți.

Bibliografie

1. Alper BS, and Curry SH. Urinary Tract Infection children. In: Am Fam Physician, 2005, nr. 72 (12), p.2483-2487.
2. Abraham E., Singer M. Mechanisms of sepsis-induced organ dysfunction. In: Crit. Care med., 2007, nr.35 (10), p.2408-2416.
3. Bălănuța M., Rudi M., Revenco N. et al. Factori de risc prenatali și perinatali în infecțiile urogenitale. In: Buletin de perinatologie, Chișinău, 2004, nr.2-3, p.29-30.
4. Ciocîrlanu A., Mănescu M., Radulescu D. Infecțiile tractului urinar în nefrologie. București, 2001, p.443-523.
5. Voinea Felix. Infecții urinare nespecifice. București: Editura Medicală, 2005. 195 p.
6. Popa V. Rolul anamnezei în diagnosticul afecțiunilor O.R.L. Recomandări metodice. Chișinău, 2011. 21 p.
7. Popa V. Morbiditatea populației rurale din Republica Moldova. Recomandări metodice. Chișinău, 2011, 21 p.
8. Tănase A. Urologie și nefrologie chirurgicală. Chișinău, 2005. 222 p.
9. Savcenko N.S. Urology for a family doctor. Minsk, 1991. 238 p.

TENDINȚE INTERDISCIPLINARE ÎN ENDOCRINOLOGIA CONTEMPORANĂ

Vitalina Ojovan, medic endocrinolog, doctorand

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

INTERDISCIPLINARY TENDENCIES IN CONTEMPORARY ENDOCRINOLOGY

Contemporary Medicine is characterized by various tendencies in its evolution. One of them represents interdisciplinarity. Endocrinology is not an exception in this regard. In the case of endocrine disorders, close correlations are established between the treatment itself and the rehabilitation applications.

Endocrinologia constituie una dintre cele mai importante, dezvoltate